

Věc C-164/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce**Datum doručení:**

20. dubna 2020

Předkládající soud:

Landesgericht Korneuburg (Rakousko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

27. února 2020

Odvolatelka:

Airhelp Limited

Odpůrkyně:

Austrian Airlines AG

RAKOUSKÁ REPUBLIKA**Landesgericht Korneuburg (Zemský soud v Korneuburgu, Rakousko)**

Landesgericht Korneuburg (zemský soud v Korneuburgu, Rakousko) jakožto odvolací soud [omissis] ve věci odvolatelky **Airhelp Limited**, Central Hong Kong, [omissis] proti odpůrkyni **Austrian Airlines AG**, [omissis] Wien-Flughafen (letišť Vídeň), [omissis], jejímž předmětem je spor o částku **1 200 eur** [omissis], na základě odvolání odvolatelky podaného proti rozsudku Bezirksgericht Schwechat (okresní soud ve Schwechatu, Rakousko) ze dne 21.10.2019 [omissis]

rozhodl:

[1] Soudnímu dvoru Evropské unie se podle článku 267 SFEU předkládá následující **předběžná otázka k rozhodnutí**:

„Je třeba články 5, 6 a 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů, vykládat v tom smyslu, že onemocnění zjištěné letištním lékařem a s ním spojená nezpůsobilost cestujícího k letu, jenž se již nachází na palubě letadla, které ještě neodletělo, pro které letecký dopravce odmítne tohoto cestujícího přepravit, takže cestující musí opustit letadlo a jeho zavazadlo musí být vyloženo, je třeba považovat za „mimořádnou okolnost“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů?

[2] Řízení se přerušuje do rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie o předběžné otázce.

Odůvodnění

I. K původnímu řízení:

a. Následující skutkový stav je nesporný [*omissis*]:

R***** M***** a H***** M***** měli potvrzenou rezervaci u žalované na tyto lety:

- OS 872 z Teheránu (IKA) do Vídně (VIE); předpokládaný čas odletu dne 9. ledna 2018, 03:50 hodin; předpokládaný čas příletu dne 9. ledna 2018, 06:00 hodin;

- OS 451 z Vídně (VIE) do Londýna (LHR); předpokládaný čas odletu dne 9. ledna 2018, 06:40 hodin; předpokládaný čas příletu dne 9. ledna 2018, 08:15 hodin;

- AC 8283 z Londýna (LHR) do Halifaxu (YHZ); předpokládaný čas odletu dne 9. ledna 2018, 11:10 hodin; předpokládaný čas příletu dne 9. ledna 2018, 14:00 hodin.

Let OS 872 byl zpožděn o 53 minut a ve skutečnosti odletěl až 9. ledna 2018 v 04:30 hodin z IKA a přistál v 06:53 hodin ve VIE. Trasa letu z IKA do YHZ činí více než 3.500 km.

Zpoždění letu OS 872 je třeba v rozsahu 40 minut přičíst těmto událostem: Po zahájení nástupu do letadla v IKA a až na palubě si seniorní členka posádky letadla žalované všimla zjevně špatného zdravotního stavu jednoho z cestujících. Podle operačního manuálu žalované nesmějí být přepravovány osoby, které nemohou být z důvodu zdravotních problémů považovány za způsobilé k letu. Výjimky z tohoto pravidla platí v případě, pokud cestující předloží lékařské potvrzení, což však nebyl tento případ. Seniorní členka posádky letadla

vyrozuměla letištního lékaře, aby její první odhad ověřil. Ani tento lékař nepovažoval cestujícího za způsobilého k letu, a proto jej žalovaná odmítla přepravit. Cestující musel letadlo opustit a muselo být vyloženo jeho zavazadlo. Nebylo možné zjistit, v čem konkrétně spočívaly zdravotní problémy.

Let OS 872 se zpozdil ještě o dalších 13 minut, přičemž důvody pro toto zpoždění nebylo možné zjistit.

Minimální čas na přestup (*minimum connecting time*) na letišti VIE činí 25 minut. Pokud by byl let zpožděn pouze o 13 minut a nenastalo by další zpoždění v délce 40 minut, mohli by cestující ještě stihnout navazující let.

b. Odvolatelka požaduje přiznání náhrady ve výši 1 200 eur spolu s úroky podle článku 5 ve spojení s článkem 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů.

K odůvodnění tvrdí – v rozsahu, který je relevantní pro odvolací řízení –, že R***** M***** a H***** M***** jí postoupili své pohledávky; toto postoupení odvolatelka přijala. Let OS 872 byl zpožděn, a proto R***** M***** a H***** M***** zmeškali navazující let a do cílového místa dorazili s více než tříhodinovým zpožděním. Nebyly zjištěny žádné mimořádné a zejména meteorologicky podmíněné okolnosti nebo jiné důvody pro vyloučení náhrady škody podle uvedeného nařízení.

c. Odpůrkyně navrhuje zamítnutí žaloby. Uvádí – v rozsahu, který je relevantní pro odvolací řízení –, že čtyřleté dítě (H***** M*****) nemůže podat právně účinné prohlášení o postoupení pohledávky. Zpoždění letu OS 872 z IKA do VIE je třeba přičíst mimořádným okolnostem, protože dne 9. ledna 2018 v rámci letu OS 872 onemocněl, resp. zemřel jeden z cestujících a z tohoto důvodu byl let o 40 minut opožděn.

d. Soud prvního stupně žalobu v plném rozsahu zamítl a v odůvodnění v zásadě uvedl, že onemocnění nebo smrt členů posádky obvykle nepředstavuje dostatečný důvod ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 261/2004, neboť tuto skutečnost je třeba zahrnout do sféry rizika, které nese letecký dopravce. Onemocnění nebo smrt cestujícího je naproti tomu nutno posuzovat jinak, a sice nezávisle na tom, zda se tato událost stala během příslušného letu nebo během předchozího letu; tato okolnost nespadá do sféry rizika leteckého dopravce, neboť v tomto ohledu se uskutečňuje pouze obecné životní riziko. V každém případě však není možné počítat s tím, a není to ani součástí obvyklého a předpokládaného průběhu letecké dopravy, že by se cestující nacházel před plánovaným odletem v tak špatném zdravotním stavu, že by nemohl absolvovat let. Této okolnosti nemohla odpůrkyně ani předejít a vymyká se její kontrole, protože neměla žádný vliv na zdravotní stav cestujícího. Od odpůrkyně nelze požadovat, aby upřesnila, o jaké konkrétní onemocnění a v jakém rozsahu se jednalo, protože z důvodu právní

ochrany údajů nesmí získávat a ukládat údaje o zdravotním stavu cestujících. V případě, že cestující onemocní krátce před plánovaným odletem, jedná se o mimořádnou okolnost. V důsledku toho podnikla odpůrkyně všechny nezbytné úkony k tomu, aby cestující opustil palubu letadla a aby byla vyložena jeho zavazadla. V této situaci neexistovala žádná přiměřená opatření, která mohla být přijata k urychlení přepravy ostatních cestujících. Nasazení náhradního letadla, respektive změna rezervace na jiný let by vedly k ještě větším zpožděním. Odpůrkyně přijala tedy všechna přiměřená opatření, aby zajistila přepravu cestujících s nejmenším možným zpožděním. Další zpoždění ve výši 13 minut nebylo příčinou zmeškání navazujícího letu.

e. Proti tomuto rozhodnutí směřuje **odvolání** odvolatelky. Ta v podstatě uvádí, že právní posouzení soudu prvního stupně bylo nesprávné: Německý Bundesgerichtshof (BGH – Spolkový soudní dvůr) již vícekrát konstatoval, že zákonodárce nepovažuje za mimořádnou okolnost každou nepředvídatelnou událost, nýbrž pouze tu, která se vymyká obvyklému průběhu věci a přesahuje tedy obvyklý a očekávaný průběh leteckého provozu. Úmrtí ani onemocnění cestujícího tedy nelze považovat za mimořádnou okolnost, protože tyto události nejsou v každodenním leteckém provozu ojedinělé. Zejména na dlouhých trasách, jako je tomu v projednávaném případě, je onemocnění cestujícího pravděpodobně již jen proto, že počet cestujících je na dlouhých trasách vyšší. Je třeba zohlednit, že pro takový případ existuje předepsaný postup. V operačním manuálu je popsán proces pro zacházení s nemocnými cestujícími, z čehož lze vyvodit závěr, že odpůrkyně musí počítat s onemocněním cestujících a že s ním také počítala. Již z tohoto důvodu nenastala mimořádná okolnost ve smyslu nařízení (ES) č. 261/2004. I když četnost výskytu sama o sobě ještě není dostačujícím znakem pro existenci mimořádné okolnosti, častý výskyt je, spolu se skutečností, že pro tento případ existují speciálně předepsané postupy, v každém případě známkou toho, že se jedná o obvyklou událost v letecké dopravě. Dále je podstatné, jaká část ze čtyřicetiminutového zpoždění připadá na výstup cestujícího a vyložení jeho zavazadla a kolik času připadá na skutečný lékařský zásah.

f. Ve své **odpovědi na odvolání** odpůrkyně navrhuje, aby odvolání nebylo vyhověno, odkazuje na rozhodnutí německých soudů, která považují onemocnění cestujícího za mimořádnou okolnost, a po obsahové stránce se v podstatě připojuje k závěrům soudu prvního stupně.

g. Landesgericht Korneuburg (zemský soud v Korneuburgu, Rakousko) rozhoduje jakožto **odvolací soud** ve druhém a posledním stupni o nárocích odvolatelky.

Nejprve je třeba poznamenat, že ohledně nároků R***** M***** je otázka účinného postoupení pohledávky objasněna. Skutečnost, zda se i ohledně nároků H***** M***** jedná o účinné postoupení pohledávek, není otázkou unijního práva. Z vnitrostátních procesněprávních důvodů a právních úvah odvolacího soudu bude zapotřebí se touto otázkou zabývat až v případě, že Soudní dvůr Evropské unie odpoví na předběžnou otázku záporně. Rozhodnutí tak závisí –

v každém případě ohledně R***** M***** – na výkladu ustanovení čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 261/2004.

II. K předběžné otázce:

Landesgericht Korneuburg (zemský soud v Korneuburgu, Rakousko) jakožto odvolací soud vychází s odkazem na dosavadní unijněprávní judikaturu z toho, že určitá událost představuje „mimořádnou okolnost“ podle čl. 5 odst. 3 nařízení č. 261/2004 vždy v tom případě, pokud je způsobena událostí, která svou povahou či původem není vlastní běžnému výkonu činnosti dotčeného leteckého dopravce a vymyká se jeho účinné kontrole (C-549/07, C-402/07, C-432/07, C-12/11, C-257/14).

Krom toho existuje mnoho rozdílných rozhodnutí rakouských a německých soudů k otázce, zda se v případě nouzové zdravotní situace z důvodu onemocnění cestujícího jedná o mimořádnou okolnost ve smyslu čl. 5 odst. 3 nařízení (ES) č. 261/2004. Již z toho vyplývá, že obsah uvedeného ustanovení není tak jednoznačný, aby bylo možné vycházet z *acte clair*.

Další rozlišování v tom smyslu, jaký podíl čtyřicetiminutového zpoždění připadá na vlastní lékařský zásah a jaký podíl na výstup cestujícího a vyložení zavazadla, není podle odvolacího soudu nezbytné, zejména když výstup cestujícího a vyložení zavazadla představují přímý a nevyhnutelný důsledek výsledku lékařského vyšetření.

[omissis]

Landesgericht Korneuburg (zemský soud v Korneuburgu, Rakousko), oddělení 22

Korneuburg, 27. února 2020

[omissis]